

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
III S 167/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 9 kwietnia 2024 r.,

zażalenia M. J. na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2024 r.,
sygn. akt I NSP 295/23

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 lutego 2024 r. Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi M. J. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. III S 167/23, odrzucił wniosek skarżącego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego (pkt 1); umorzył postępowanie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (pkt 2); odrzucił skargę (pkt 3).

Od postanowienia Sądu Najwyższego zażalenie wniósł M. J., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika adw. A. N., wnosząc o

„uchylenie zaskarżonego postanowienia, zniesienie postępowania, oraz zasądzenie na rzecz strony kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu i kosztów skargi w przypadku ich poniesienia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Po pierwsze, postępowanie prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), nie jest samodzielnym postępowaniem co do istoty sprawy. Postępowanie ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało ukształtowane jako postępowanie incydentalne, oparte na modelu postępowania jednoinstancyjnego. Ani ustawa o skardze na przewlekłość postępowania, ani Kodeks postępowania cywilnego nie przewidują zatem środka zaskarżenia od postanowień w przedmiocie przewlekłości postępowania, co oczywiście dotyczy także postanowień Sądu Najwyższego w przedmiocie przewlekłości postępowania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05 – zasada prawna).

Po drugie, zasadą konstytucyjną Rzeczypospolitej Polskiej jest, że orzeczenia Sądu Najwyższego sprawującego nadzór judykacyjny nad orzecznictwem sądów powszechnych, nie podlegają zaskarżeniu. Wyjątek od zasady musiałby zostać wyraźnie wskazany w ustawie. Kodeks postępowania cywilnego ani żadna inna ustawa nie ustanawiają takiego wyjątku. W szczególności przepis art. 394¹ § 1 k.p.c. określa zamknięty katalog spraw, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Podstawy zażalenia na orzeczenie Sądu Najwyższego nie mogą także stanowić ogólne art. 394^{1a} i art. 394 k.p.c.

Po trzecie, w ocenie Sądu Najwyższego nie ma żadnych podstaw do uznania, że obowiązujące uregulowania ustawy o skardze na przewlekłość

postępowania są niezgodne z Konstytucją RP. Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania była badana przez Trybunał Konstytucyjny, który nie podzielił zarzutów skargi konstytucyjnej o niezgodności z Konstytucją RP jej uregulowań, wywodzonych z niedopuszczalności zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego rozstrzygającego o skardze na przewlekłość postępowania. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „Art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 oraz z 2009 r. Nr 61, poz. 498) w związku z art. 394¹ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 176 ust. 1 Konstytucji.” (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2015 r., SK 28/14).

Konsekwencją niedopuszczalności zażalenia jest bezprzedmiotowość postępowania w przedmiocie zwolnienia skarżącego od kosztów sądowych (odpowiednio art. 126² § 2 k.p.c.) oraz badania abstrakcyjnego wniosku skarżącego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19).

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]